

RDW, czyli RAMOWA DYREKTYWA WODNA

/opracowano na podstawie informacji zawartych w serwisach internetowych Ministerstwa Środowiska Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej oraz wydawnictwa Komisji Europejskiej: "WODA JEST ŻYCIEM - Ramowa Dyrektywa Wodna"/

"...woda nie jest produktem handlowym takim jak każdy inny, ale raczej dziedzicznym dobrem, które musi być chronione, bronione i traktowane jako takie..."

Wody nie wolno traktować jako zwykłego surowca!

Właśnie takie podejście zdecydowanie przyczyniło się nie tylko do degradacji zasobów wodnych, ale również do naruszenia równowagi ekologicznej lub wręcz - zaniku niezwykle cennych przyrodniczo ekosystemów wodnych i lądowych związanych ze środowiskiem wodnym. Współczesne podejście do problematyki gospodarki wodnej wymaga PODEJMOWANIA działań na terenie całej zlewni lub dorzecza. Ramowa Dyrektywa Wodna wprowadza nowe podejście do zasobów wodnych - nie tylko jako części systemu wodno-gospodarczego, lecz również jako czynnika tworzącego siedliska, których stan zależy od kierunków działań przeprowadzanych na terenie całej zlewni.

Żaden wcześniejszy akt prawny krajów Unii Europejskiej nie podchodził do zagadnień ochrony zasobów wodnych tak kompleksowo - z uwzględnieniem ochrony ekosystemów wodnych, lądowych i bagiennych oraz społeczno-gospodarczych efektów susz i powodzi.

RDW wprowadza ekologiczne, holistyczne podejście do oceny stanu wód i planowanie na poziomie zlewni rzecznych, zgodne z zasadami zrównoważonego rozwoju.

Rys. Daniel Rzeźniczek

Rys. Julia Gralla

Elementy kluczowe RDW:

- ochrona wszystkich wód, powierzchniowych oraz podziemnych w aspekcie całościowym, a - w perspektywie - osiągnięcie dobrego stanu wód do roku 2015,
- zintegrowane gospodarowanie wodami w oparciu o obszary dorzeczy - system zarządzania zlewniowego, bo dla wody nie ma granic administracyjnych ani politycznych,
- łączne podejście dotyczące regulacji emisji i standardów jakościowych wody, oraz stopniowe eliminowanie substancji szczególnie niebezpiecznych,
- zapewnienie kontroli i redukcji zanieczyszczeń pochodzących ze

wszystkich źródeł /sektor rolniczy, przemysłowy, komunalny itd./- współpraca sąsiadujących państw i wszystkich zainteresowanych stron,
- instrumenty ekonomiczne: analiza ekonomiczna oraz zwrot kosztów za usługi wodne w celu zrównoważonego użytkowania wody,

Rys. Wojtek Gleńsk

- zaangażowanie społeczeństwa oraz użytkowników wody, zapewnienie możliwości aktywnego udziału wszystkich zainteresowanych w działaniach na rzecz prawidłowego gospodarowania wodą; łącznie z organizacjami pozarządowymi i społecznościami lokalnymi oraz społeczeństwem niezorganizowanym /z szerszymi informacjami na temat udziału społeczeństwa zgodnie z RDW możecie się Państwo zapoznać w dalszej części niniejszego opracowania/.

- RÓWNOWAŻENIE INTERESÓW ŚRODOWISKA ORAZ WSZYSTKICH ORGANIZMÓW OD NIEGO ZALEŻNYCH.

Ważną rolę w RDW odgrywa monitoring stanu wód - jako podstawowe narzędzie w określaniu kierunków działań na obszarze dorzecza i optymalnym gospodarowaniu zasobami wodnymi.

Foto: Andrzej Siudy

UDZIAŁ SPOŁECZEŃSTWA (US) oraz KONSULTACJE SPOŁECZNE

Tekst opracowano w oparciu o:

1. „Program udziału społeczeństwa we wdrażaniu Ramowej Dyrektywy Wodnej w Polsce” opracowany przez Zespół ds. US przy Dyrektorze Departamentu Zasobów Wodnych Ministerstwa Środowiska,
2. „Program udziału społeczeństwa w procesie planowania gospodarowania wodami w Polsce zgodnie z wymaganiami Ramowej Dyrektywy Wodnej”,
3. „Program udziału społeczeństwa we wdrażaniu Ramowej Dyrektywy Wodnej - w odniesieniu do obszarów Regionów Wodnych Małej Wisły, Czadeczki i Górnej Odry” (z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007-2009) opracowany przez RZGW Gliwice,
4. „Program udziału społeczeństwa w procesie planowania gospodarowania wodami dla Regionów Wodnych Małej Wisły, Czadeczki i Górnej Odry”,
5. „Harmonogram i program prac związanych ze sporządzaniem planów gospodarowania wodami dla obszarów dorzeczy wraz z zestawieniem działań, które należy przeprowadzić w drodze konsultacji” opracowany przez Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej,
6. Materiały robocze wypracowane przez Zespół ds. US.

Udział społeczeństwa to proces stwarzania społeczeństwu możliwości wywierania wpływu na:

- przebieg opracowywania DOKUMENTÓW PLANISTYCZNYCH dot. gospodarowania wodami,
- ocenę rezultatów prac,
- weryfikację planów (w cyklu 6-cio letnim).

Dla pełnego zrozumienia zagadnień US, celowym jest wyjaśnienie pojęcia „społeczeństwo” (lub „ogół społeczeństwa”) oraz znajomość form procesu US.

Foto: Andrzej Siudy

SPOŁECZEŃSTWO

Społeczeństwo oznacza jedną osobę fizyczną lub prawną, bądź więcej takich osób oraz - zgodnie z ustawodawstwem lub praktyką krajową - ich stowarzyszenia, organizacje lub grupy.

Ramowa Dyrektywa Wodna stanowi, iż udział społeczeństwa (US) jest kluczem do osiągnięcia wyznaczonych celów w odniesieniu do jakości wody. W tym stwierdzeniu zawiera się wieloletnie doświadczenie zgromadzone w dziedzinie gospodarowania wodami w Europie. Ważne jest jednak, by zdawać sobie sprawę z faktu, iż nie istnieją rozwiązania uniwersalne, które można bezkrytycznie powielać. Planując, w gospodarce wodnej - dla każdego dorzecza, trzeba znaleźć optymalny sposób postępowania, uwzględniając sytuację społeczno-ekonomiczną, tradycję demokratyczną, zwyczaje administracyjne i warunki kulturowe.

Rys. Daniel Lucja

Dzięki realizacji procesu udziału społecznego, który stanowi istotny element RDW - mogą zostać wypracowane długoterminowe rozwiązania w zakresie planowania w dorzeczu, a dzięki temu - będzie możliwe zminimalizowanie potencjalnych konfliktów, problemów związanych z gospodarowaniem wodami i jego kosztami.

Rys. Nikola Tkocz

każdego obywatela indywidualnie, jak i całe grupy społeczne.

Udział społeczeństwa w procesie podejmowania decyzji w Polsce nie ma długiej tradycji.

Polacy nie są przyzwyczajeni do tego, że mają prawo wyrażania swoich opinii na tematy publiczne. Bardzo często przyczyną tego stanu jest słaby dostęp do informacji.

W świadomości społecznej nadal funkcjonuje stereotyp, że ochrona przyrody to sprawa przyrodników i organów władzy. W czasach, kiedy każdy ma prawo do decydowania o tym, co dzieje się w jego najbliższym otoczeniu, okazuje się jednak, że ochrona przyrody dotyczy i powinna interesować zarówno

Kształtowanie postawy aktywnego uczestnika w procesie decyzyjnym jest bardzo ważnym i trudnym zadaniem.

Akty prawne takie jak, „krajowe” Prawo wodne, „unijna” Ramowa Dyrektywa Wodna zapewniają społeczeństwu dostęp do informacji o zasobach wodnych oraz jego udział w podejmowaniu decyzji.

FORMY UDZIAŁU SPOŁECZEŃSTWA (US)

Udostępnianie informacji jest podstawą każdej z form udziału społeczeństwa - stanowi ono fundament całego procesu. Rozpowszechnienie informacji podanej we właściwej /tj.: przystępnej, przejrzystej, dostępnej i ciekawej/ formie ma bardzo istotne znaczenie dla powodzenia innych form udziału społeczeństwa (konsultacji społecznych i czynnego zaangażowania) i całego procesu US.

Konsultacje społeczne to udostępnianie dokumentacji, w odniesieniu do której można zgłaszać opinie i uwagi (na piśmie). Ta forma US stwarza możliwość wysłuchania społeczeństwa - uzyskania informacji zwrotnej, która jest efektem informacji pierwotnej wysłanej do społeczeństwa na etapie udostępniania informacji. Zbieranie uwag i opinii np. w drodze sondaży i wywiadów lub ankiet to czynne konsultacje społeczne.

Aktywny udział społeczeństwa to proces, który daje społeczeństwu możliwość wpływania na podejmowanie decyzji poprzez dyskusowanie poszczególnych problemów oraz proponowanie własnych rozwiązań.

Najbardziej rozwiniętymi formami aktywnego udziału społeczeństwa są:

- wspólne podejmowanie decyzji, gdzie zainteresowane strony nie tylko uczestniczą w planowaniu, ale też biorą współodpowiedzialność za jego wyniki.
- samostanowienie, w którym zainteresowanej stronie zostają przekazane: realizacja, nadzór lub koordynacja nad realizacją wybranych elementów systemu zarządzania gospodarką wodą.

Foto: Willy Sinn

Czynne zaangażowanie to wyższy poziom US niż konsultacje polega na tym, że zainteresowane strony zapraszane są do aktywnego uczestnictwa w procesie planowania /w formie dyskusji nad problemami/ i proponowania konkretnych rozwiązań.

Rys. Dawid Golly

Aktywne uczestnictwo społeczeństwa może obejmować wspólne podejmowanie decyzji.

Celem społecznym wynikającym z Ramowej Dyrektywy Wodnej jest

- w szczególności - zapewnienie ludziom wody dobrej jakości

- W ODPOWIEDNIEJ ILOŚCI. Istotnym aspektem przy realizacji tego

celu jest **rozbudzenie świadomości ekologicznej i kształtowanie postaw społecznych przyjaznych środowisku poprzez dostęp szerokiej reprezentacji społeczeństwa do informacji na temat wdrażania RDW i dokumentów opracowywanych w związku z tym procesem.**

Ramowa Dyrektywa Wodna wprowadza w art. 14 obowiązek informowania i angażowania szeroko rozumianego społeczeństwa w proces wdrażania jej postanowień.

W szczególności Kraje Członkowskie mają obowiązek przeprowadzenia konsultacji społecznych w zakresie przeglądu istotnych problemów gospodarki wodnej i planów gospodarowania wodami opracowywanych dla obszarów dorzeczy.

Udział społeczeństwa odgrywa bardzo ważną rolę w procesie wdrażania Ramowej Dyrektywy Wodnej. Oto wybrane fragmenty dyrektywy odnoszące się do tego zagadnienia:

Preambuła akapit (14):

„Osiągnięcie celów niniejszej dyrektywy jest uzależnione od ścisłej współpracy i spójnych działań na poziomie wspólnotowym, Państw Członkowskich oraz lokalnym, jak również od informacji, konsultacji i zaangażowania społeczeństwa, w tym użytkowników wody”

Akapit 14 preambuły mówi o tym, że udział społeczeństwa przyczyni się do osiągnięcia celów, które zostały założone w dyrektywie. Konsultacje społeczne dadzą społeczeństwu możliwość reagowania na plany i propozycje opracowane przez władze, czynne zaangażowanie zaktywizuje strony, tak by w procesie planowania dyskutowały nad problemami i proponowały sposoby ich rozwiązania. Istotnym elementem jest również fakt, iż **uczestnicy mogą wywierać wpływ na przebieg procesu.**

Preambuła akapit (46):

„Dla zapewnienia udziału społeczeństwa, w tym użytkowników wody w ustaleniu i aktualizacji planów gospodarowania wodami w dorzeczu, konieczne jest dostarczenie odpowiedniej informacji o planowanych działaniach i środkach oraz składanie sprawozdań o postępach w ich wdrażaniu, w celu włączenia społeczeństwa przed podjęciem ostatecznych decyzji w sprawie niezbędnych działań i środków”.

Akapit 46 preambuły podkreśla jak duże znaczenie ma odpowiednie informowanie społeczeństwa, co ma zapewnić /umożliwić, ułatwić/ społeczeństwu angażowanie się w proces planowania.

Państwa Członkowskie zachęcają wszystkich zainteresowanych do czynnego udziału we wdrażaniu

Foto: Willy Sinn

niniejszej dyrektywy, a także w opracowywaniu, przeglądzie i uaktualnianiu planów gospodarowania wodami w dorzeczach. Dla każdego obszaru dorzecza, społeczeństwu (jak również użytkownikom), zostaną opublikowane i udostępnione informacje dotyczące:

- harmonogramu i program prac;
- przeglądu istotnych problemów gospodarki wodnej;
- projektu planu gospodarowania wodami.

Istotnym elementem jest fakt, iż to Państwa Członkowskie są odpowiedzialne za proces udziału społecznego, gdyż to ich obowiązkiem jest osiągnięcie celów zapisanych w dyrektywie. Warto również pamiętać o tym, że udział społeczeństwa powinien być organizowany na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym /formę realizacji US oraz zastosowane narzędzia należy dostosować do konkretnych sytuacji tak, by zapewnić optymalizację uzyskiwanych efektów/.

Krajowe normy prawne - art. 119. ust. 7 Ustawy Prawo wodne - stanowią, iż:

„Zapewniając aktywny udział wszystkich zainteresowanych w osiągnięciu celów środowiskowych, w szczególności w opracowywaniu, przeglądzie i uaktualnianiu planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy, Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej podaje do publicznej wiadomości przy pomocy dostępnych środków technicznych, w celu zgłaszania uwag:

- 1) harmonogram i program prac związanych ze sporządzaniem planu, w tym zestawienie działań, które należy wprowadzić w drodze konsultacji, co najmniej na 3 lata przed rozpoczęciem okresu, którego dotyczy plan;
- 2) przegląd istotnych problemów gospodarki wodnej określonych dla danego obszaru dorzecza, co najmniej na 2 lata przed rozpoczęciem okresu, którego dotyczy plan;
- 3) kopię projektu planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza, co najmniej na rok przed rozpoczęciem okresu, którego dotyczy plan;

oraz w ust. 8, iż: „Udostępnienie przez Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej materiałów źródłowych wykorzystanych do opracowania projektu planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza odbywa się na uzasadniony wniosek zainteresowanego.”

W ust 9. omawianego przepisu czytamy, że:

„W terminie 6 miesięcy od dnia podania do publicznej wiadomości informacji, o których mowa w ust. 7, zainteresowani mogą składać, do Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, pisemne uwagi do ustaleń zawartych w tych dokumentach.”

Reasumując - wyróżniamy następujące formy udziału społeczeństwa:

- Udostępnianie informacji jest jedną z podstawowych form udziału społeczeństwa. Właściwe rozpowszechnianie informacji ma **istotne znaczenie dla powodzenia konsultacji społecznych i realnego czynnego zaangażowania**. Informacje powinny docierać do zainteresowanych stron i ogółu społeczeństwa, dlatego też należy zastosować różne sposoby dostarczania informacji tj. Internet, broszury, media.

- Drugą formę udziału społecznego stanowią konsultacje. Są one przeprowadzane przez organy administracji z mieszkańcami (lokalnie) i zainteresowanymi stronami (grupami interesu). Ich celem jest pozyskanie dodatkowej wiedzy, spostrzeżeń i sugestii.

Rys. Szymon Wrzeciono

- Trzecią formą jest aktywny udział społeczeństwa - społeczeństwo ma wpływ na planowanie /przebieg i wyniki procesu/.

Zgodnie z przepisami dyrektywy, należy **zapewnić** dwie pierwsze z powyższych form udziału. Do ostatniej z wymienionych form udziału należy **zachęcać**.

Informowanie społeczeństwa i przebieg konsultacji społecznych

Ramy czasowe przeprowadzenia procesu konsultacji społecznych

Dyrektywa wyznacza ramy czasowe przeprowadzenia procesu konsultacji społecznych dokumentów związanych z gospodarką wodną, dzieląc je na trzy etapy:

Foto: Willy Sinn

- od dnia 22 grudnia 2006 r. do 22 czerwca 2007 r. Udostępnienie do konsultacji społecznych harmonogramu i program prac związanych ze sporządzeniem planów gospodarowania wodami dla obszarów dorzeczy (wraz z zestawieniem działań, które należy przeprowadzić w drodze konsultacji). W pierwszej fazie należy zatem poinformować społeczeństwo o tym, które etapy robocze opracowywania planu gospodarowania muszą mieć miejsce, kto jest za to odpowiedzialny oraz są możliwości współdziałania przy opracowywaniu planu.

Udostępnienie do konsultacji społecznych przeglądu istotnych problemów gospodarki wodnej dla obszarów dorzeczy.

W drugiej fazie konsultacji należy przedstawić do konsultacji istotne problemy z zakresu gospodarki wodnej dotykające dany obszar dorzecza.

- od dnia 22 grudnia 2008 r. do 22 czerwca 2009 r. Udostępnienie do publicznych konsultacji kopii projektów planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy.

Foto: Serwis Budimpeks

Trzecia faza konsultacji ma największe znaczenie. Do tego momentu należy przedłożyć projekty planów gospodarowania wodami dla obszarów dorzeczy.

/NA PODSTAWIE: „Harmonogramu i program prac związanych ze sporządzaniem planów gospodarowania wodami dla obszarów dorzeczy wraz z zestawieniem działań, które należy przeprowadzić w drodze konsultacji” /

„Program udziału społeczeństwa we wdrażaniu Ramowej Dyrektywy Wodnej w Polsce”

Na potrzeby odpowiedniego zaplanowania procesu konsultacji społecznych w Polsce opracowany został

krajowy dokument pt.: „Program udziału społeczeństwa we wdrażaniu Ramowej Dyrektywy Wodnej w Polsce” oraz jego aktualizacja - uwzględniająca doświadczenia zdobyte dotychczas w ramach procesu US: pt.: „Program udziału społeczeństwa procesie planowania gospodarowania wodami w Polsce zgodnie z wymaganiami Ramowej Dyrektywy Wodnej” tzw. „PROGRAM KRAJOWY US” /dokument zatwierdzono do stosowania 22 sierpnia 2007r./.

Program określa metodykę konsultacji społecznych w Polsce. W dokumencie tym zidentyfikowano grupy społeczne, które należy zaangażować w planowanie w gospodarce wodnej, instytucje i organy odpowiedzialne za zapewnienie prawidłowego przebiegu procesu udziału społeczeństwa (formy, metody i niezbędne narzędzia) oraz określono szacunkowe koszty jego przeprowadzenia.

Foto: Serwis Budimpeks

„Program udziału społeczeństwa we wdrażaniu Ramowej Dyrektywy Wodnej w odniesieniu do obszarów regionów wodnych Małej Wisły, Czadeczkki i Górnej Odry” na rok 2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007-2009” - pierwszy regionalny dokument dotyczący procesu US na poziomie regionu wodnego

Rys. Oliwer Kokoszka

Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach opracował /na podstawie: DOKUMENTU WZORCOWEGO „Program udziału społeczeństwa we wdrażaniu RDW w odniesieniu do obszarów regionów wodnych na rok 2006 z perspektywą na lata 2007-2009” wypracowanego przez Zespół ds. Udziału Społeczeństwa przy DZW MŚ/ „Program udziału społeczeństwa we wdrażaniu Ramowej Dyrektywy Wodnej w odniesieniu do obszarów regionów wodnych Małej Wisły, Czadeczkki i Górnej Odry” na rok 2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007-2009” /zatwierdzony w styczniu 2006 r./.

W październiku 2007r. do Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej (KZGW) przesłana została aktualizacja pierwotnego tekstu /uwzględniająca zmiany zawarte w „PROGRAMIE KRAJOWYM US”/ - pt.: „Program udziału społeczeństwa w procesie planowania gospodarowania wodami dla Regionów Wodnych Małej Wisły, Czadeczkki i Górnej Odry”. W grudniu 2007 r. Prezes KZGW zaakceptował dokument.

„Program...” zawiera:

1. Informacje na temat organizacji procesu US na poziomie regionów wodnych: dostosowanie organizacyjne RZGW, opis struktury organizacyjnej i zakresu zadań komórki właściwej ds. realizacji zadań związanych z US, narzędzi wykorzystywanych w organizacji procesu US, obszarów działania Rad GWRW MW i GO oraz Stałych Komisji ds. Udziału Społeczeństwa przy Radach,
2. Harmonogram oraz procedury przeprowadzenia procesu US,
3. Szacunkową analizę kosztową procesu US na terenie administrowanym przez RZGW Gliwice.

Bazując na doświadczeniach z dotychczasowej realizacji zadań w zakresie US w nowym dokumencie zawarto zmodyfikowane zapisy pierwotnej wersji „Programu...” oraz nowatorskie koncepcje mające na celu optymalizację realizacji US w regionach wodnych Małej Wisły, Czadeczkki i Górnej Odry.

Najważniejszymi narzędziami, które zostaną wykorzystane w procesie udziału społeczeństwa **na poziomie ogólnokrajowym - dorzeczy** - będą: Krajowa Rada Gospodarki Wodnej, Krajowe Forum Wodne Obszarów Dorzecza Odry i Wisły; a **na poziomie regionalnym**: Rady Gospodarki Wodnej Regionów Wodnych oraz działające przy nich aktywnie **Stałe Komisje ds. Udziału Społeczeństwa**.

Foto: Willy Sinn

Fora charakteryzują się bardzo dobrą znajomością zagadnień z zakresu gospodarki wodnej oraz optymalną reprezentatywnością społeczną, co pozwala na uzyskanie szeregu opinii i uwag pomocnych przy określaniu ostatecznego kształtu i zawartości merytorycznej dokumentów, jakimi są przeglądy istotnych problemów gospodarki wodnej dla obszarów dorzeczy.

Zakres zadań (kompetencji) Stałej Komisji ds. Udziału Społeczeństwa:

- uczestniczenie w pracach nad identyfikacją istotnych problemów gospodarki wodnej,
- konsultowanie:
 - rezultatów raportów wymaganych w art. 5 RDW oraz dokumentów i wykazów wymaganych w art. 113 ust. 3 i ust. 4 Prawa Wodnego,
 - projektów dokumentów dotyczących: harmonogramu i programu prac związanych z planami gospodarowania wodami, przeglądu istotnych problemów gospodarki wodnej, planów gospodarowania wodami,
- formułowanie uwag i angażowanie się w organizowanie konsultacji ze społeczeństwem, wskazywanie na jakim obszarze konieczne jest przeprowadzenie konsultacji społecznych.

Krajowe Forum Wodne (KFW) jako instrumentu procesu udziału społeczeństwa we wdrażaniu RDW na poziomie krajowym

Foto: Serwis KZGW

Najważniejsze obszary aktywności Krajowego Forum Wodnego Dorzecza Odry i Wisły:

- wpływanie na strategiczne rozwiązania w gospodarce wodnej,
- monitorowanie opinii różnych środowisk o problemach i planowanych zamierzeniach w zakresie ogólnokrajowych rozwiązań w gospodarce wodnej,
- dialog pomiędzy różnymi organizacjami i instytucjami, a administracją odpowiedzialną za wdrażanie RDW,
- promowanie zasady racjonalnego korzystania z zasobów wodnych.

Najważniejsze zadania Krajowego Forum Wodnego Dorzecza Odry i Wisły w odniesieniu do trzech form udziału społecznego:

I Informowanie:

- przejrzyste i zrozumiałe przedstawienie kolejnych etapów planowania gospodarowania wodami w świetle RDW oraz wyników planowania,

- wypracowanie wspólnego stanu znajomości treści i zagadnień planowania,

II Konsultacje:

- monitorowanie opinii społeczeństwa w kwestii planowania,
- ustalenie poziomu akceptacji społecznej w odniesieniu do programu działań,
- ustalenie najważniejszych obszarów konfliktowych,
- pozyskanie impulsów i alternatywnych propozycji rozwiązań w kwestiach merytorycznych,

Foto: Serwis KZGW

Foto: Serwis KZGW

III Czynne zaangażowanie:

- współpraca przy opracowywaniu programu działań w oparciu o uzasadnione wnioski i zastrzeżenia,
- analiza obszarów konfliktowych,
- wypracowanie konsensusu,
- upowszechnianie podstaw akceptacji społecznej dla decyzji w zakresie gospodarowania wodami,
- wzmocnienie fachowej znajomości stanu rzeczy poprzez informacje naukowo-techniczne.

Pozostałe instrumenty procesu udziału społeczeństwa we wdrażaniu RDW na poziomie krajowym (dwóch dorzeczy):

- **Krajowa Rada Gospodarki Wodnej** (organ opiniodawczo-doradczy Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej), wyrażająca opinie w sprawach gospodarowania wodami, a w szczególności (zgodnie z zapisami zawartymi w art. 96 ust. 2 Prawa wodnego):

Foto: Serwis KZGW

- przedstawia propozycje oraz wnioski dotyczące poprawy stanu zasobów wodnych oraz ochrony przeciwpowodziowej w państwie,
- opiniuje projekty planów gospodarowania wodami w dorzeczu,
- opiniuje programy inwestycyjne w zakresie gospodarowania wodami,
- opiniuje projekty aktów prawnych regulujących sprawy gospodarowania wodami.

- **Internet,**
- **Media.**

Kryteria sukcesu działania i funkcjonowania Krajowego Forum Wodnego Dorzecza Odry i Wisły:

- uznanie procesu wdrożeniowego przez jego uczestników za obiektywny, uczciwy i przejrzysty,
- efektywność prowadzonych debat i sformułowanie konkretnych wniosków końcowych,
- stopień rzeczywistego zaangażowania się w proces przez uczestników KFW,
- niekwestionowana przez uczestników oraz szersze społeczeństwo reprezentatywność KFW, tak by jego działania mogły być odbierane jako wiarygodne oraz stanowić podstawę do prac prowadzonych następnie w lokalnych środowiskach jego uczestników.

Pierwsze spotkanie KFW odbyło się 3 kwietnia 2007 r. Uczestnicy Forum zostali poinformowani o zagadnieniach związanych ze sporządzaniem planów gospodarowania wodami w świetle norm Ustawy Prawo wodne. Zakłada się, iż poprzez **doświadczenia i wiedzę poszczególnych grup społecznych** min. rolnictwa, rybactwa, administracji samorządowej, przemysłu itd. możliwe będzie przygotowanie dokumentów, które będą zawierały rozwiązania **optymalne merytorycznie** i zarazem **akceptowalne społecznie**.

Delegaci na Krajowe Forum Wodne

Każda z Rad wybrała swego delegata do Krajowego Forum Wodnego - podjęto Uchwały w sprawie wyboru reprezentantów Rad Gospodarki Wodnej Regionów Wodnych MW/GO. Rada GWRW MW wybrała w XII 2006 r. jako delegata na KFW **Pana Józefa Ochela**. Członkowie RGWRW GO wybrali, jako swego przedstawiciela **Pana Stanisława Staniszewskiego**. Rady dokonały zatwierdzenia Uchwał dotyczących: wyboru **Pana Ryszarda Jakubowskiego** na delegata **Stałej Komisji ds. Udziału Społeczeństwa przy Radzie Gospodarki Wodnej Regionu Wodnego Małej Wisły** oraz wyboru **Pani Grażyny Skałuba-Ossolińskiej** - jako delegatki **Stałej Komisji ds. Udziału Społeczeństwa przy Radzie Gospodarki Wodnej Regionu Wodnego Górnej Odry**, celem reprezentowania Komisji przez wybranych przedstawicieli Komisji podczas obrad Krajowego Forum Wodnego.

Foto: Sewis KZGW

Pamiętajmy, iż zaangażowanie społeczeństwa w sprawy zarządzania gospodarką wodną przyczyni się do:

- dokładnej identyfikacji istotnych problemów gospodarki wodnej w danym obszarze dorzecza,
- doboru odpowiednich działań naprawczych służących ochronie i poprawie stanu jakościowego i ilościowego wód,
- budowy społeczeństwa obywatelskiego, które będzie świadome swego wielkiego wpływu na kształtowanie środowiska naturalnego i będzie miało poczucie współodpowiedzialności za podejmowane decyzje,
- wypracowania powszechnego odczucia, że opracowane plany gospodarowania wodami są naszym wspólnym dziełem, a ich realizacja umożliwi optymalne gospodarowanie zasobami wodnymi z pożytkiem dla obywateli, dlatego

WARTO AKTYWNI WŁĄCZYĆ SIĘ W PROCES UDZIAŁU SPOŁECZEŃSTWA, KORZYSTAJĄC Z - OPISANEGO POWYŻEJ - SZEROKIEGO SPEKTRUM MOŻLIWOŚCI.

Sprawozdanie z I tury konsultacji społecznych przeprowadzonych w Regionach Wodnych Małej Wisły i Górnej Odry w ramach wdrażania Ramowej Dyrektywy Wodnej

W sprawozdaniu zawarto informacje o:

1. przebiegu i wynikach ankietyzacji przeprowadzonej w odniesieniu do „Harmonogramu i programu prac związanych ze sporządzaniem planów gospodarowania wodami dla obszarów dorzeczy wraz z zestawieniem działań, które należy przeprowadzić w drodze konsultacji społecznych”,
2. efektach konsultacji „Harmonogramu...” z Radami Gospodarki Wodnej Regionów Wodnych Małej Wisły i Górnej Odry oraz z Komisjami ds. Udziału Społeczeństwa (US) przy tychże Radach,
3. spotkaniach z grupami społecznymi, które miały miejsce w ramach bezpośredniego przekazywania informacji i konsultacji ustnych („w terenie”),
4. założeniach i faktycznych efektach forum dyskusyjnego udostępnionego szerokiemu społeczeństwu na stronie internetowej RZGW Gliwice www.rzgw.gliwice.pl
5. informowaniu szerokiego społeczeństwa o planach i realizacji procesu udziału społeczeństwa - strona internetowa RZGW Gliwice; ogłoszenie rozsyłane pocztą tradycyjną; dyżury telefoniczne pracowników.
6. DELEGATACH Rad RGWRW MW i GO oraz Komisji ds. US na Pierwsze spotkanie Krajowego Forum Wodnego.

Rys. Wojtek Wiśniewski

1. Przebieg i wyniki ankietyzacji przeprowadzonej w odniesieniu do

„Harmonogramu i programu prac związanych ze sporządzaniem planów gospodarowania wodami dla obszarów dorzeczy wraz z zestawieniem działań, które należy przeprowadzić w drodze konsultacji społecznych”

W „Programie udziału społeczeństwa we wdrażaniu RDW w Polsce”, który zawiera wytyczne metodyczne dla przeprowadzenia procesu udziału społeczeństwa - wyróżniono następujące podstawowe grupy społeczne grupy docelowe (czyli uczestników procesu udziału społeczeństwa):

Administracja samorządowa (1690*),

Organizacje pozarządowe (140*),

Administracja rządowa (90*),

Rolnictwo (280*),
Usługi wodne (280*),
Przemysł (225*),
Leśnictwo (265*),
Rybacktwo i rybołówstwo (90*),
Wędkarstwo (15*),
Turystyka (110).

W ramach realizacji procesu udziału społeczeństwa /w oparciu o zapisy „Programu udziału społeczeństwa we wdrażaniu RDW w odniesieniu do obszarów regionów wodnych Małej Wisły, Czadeczki i Górnej Odry”/ do poszczególnych grup docelowych wysłano ankiety w ilości: ***liczby podane powyżej w nawiasach.**

Uwaga! po wyczerpaniu nakładu formularzy ankiet /oryginałów - przewidzianych dla RZGW Gliwice - przekazanych przez KZGW/ respondentom przekazywano kserokopie dokumentu tj.:

przyjęto schemat załączników:

1 oryginał ankiety + x kopii.

Grupom docelowym przekazano informacje, iż - w przypadku zbyt małej ilości - formularz ankiety może być powielany **bez ograniczeń; ponadto na bieżąco /w miarę zgłaszanego zapotrzebowania/ zainteresowanym wydawane były kserokopie formularza ankiety. Dodatkowo po zgłoszeniu przez zainteresowanych chęci dystrybuowania większej ilości egzemplarzy przekazywane były kserokopie formularza ankiety.**

Metoda dystrybucji ankiet	Ilość ankiet przekazanych	Ilość ankiet otrzymanych
Rzesłanie ankiet pocztą /w tym przesłane do CZŁONKÓW RAD I KOMISJI ds. US/;	3.615 /430/	128
Ankiety przekazane na spotkaniach z radami gospodarki wodnej i komisjami ds. udziału społecznego	50	35
Ankietowanie na innych spotkaniach konsultacyjnych	145	52
Dystrybucja ankiet przez pośredników – ankieterzy Zespołu Powiatowych Doradców Śląskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego i Policji oraz Członkowie Rad GWRW i Komisji ds. US	152	74

Informacje na temat konsultacji dokumentu „Harmonogram i program prac związanych ze sporządzeniem planów gospodarowania wodami dla obszarów dorzeczy wraz z zestawieniem działań, które należy przeprowadzić w drodze konsultacji” prowadzonych poprzez Komisje ds. Udziału Społeczeństwa i Rady Gospodarki Wodnej Regionów Wodnych i Górnej Odry.

Lp.	Rodzaj spotkania (posiedzenie Komisji, Rady lub wspólne)	Data spotkania	Ilość zaproszonych osób
1	<i>Wspólne Posiedzenie Stałych Komisji ds. US przy Radach GWRW Małej Wisły i Górnej Odry</i>	28 listopada 2006r.	40
2	<i>Wspólne Posiedzenie Rad Gospodarki Wodnej Regionów Wodnych Małej Wisły i Górnej Odry</i>	14 grudnia 2006r.	56
3	<i>Wspólne Posiedzenie Rad Gospodarki Wodnej Regionów Wodnych Małej Wisły i Górnej Odry z udziałem Prezydiów Komisji ds. US</i>	29 marca 2007r.	59
4	<i>Wspólne Posiedzenie Stałych Komisji ds. US przy Radach GWRW Małej Wisły i Górnej Odry</i>	8 maja 2007r.	40

Do członków RAD GWRW MW i GO oraz Komisji ds. US wysłano ogółem **430** ankiet, jako osoby szczególnie zaangażowane w proces udziału społeczeństwa członkowie Rad i Komisji zostali poproszeni o pomoc w dystrybucji ankiet oraz o rozpropagowanie idei konsultacji społecznych w swoim lokalnym środowisku.

OGÓŁEM POCZTĄ WYSŁANO: 3.615 ANKIET

Od 22 grudnia 2006r. do 22 czerwca 2007r. z terenu Regionów Wodnych Małej Wisły, Czadeczki i Górnej Odry **zebranych zostało 289 wypełnionych ANKIET.**

dot. Harmonogramu i programu prac związanych ze sporządzaniem planów gospodarowania wodami dla obszarów dorzeczy wraz z zestawieniem działań, które należy przeprowadzić w drodze konsultacji społecznych.

Informacja opracowana na podstawie „SPRAWOZDANIA Z DZIAŁAŃ W CELU INFORMOWANIA SPOŁECZEŃSTWA I Z KONSULTACJI SPOŁECZNYCH”

dotyczących

„Harmonogramu i programu prac związanych ze sporządzaniem planów gospodarowania wodami dla obszarów dorzeczy wraz z zestawieniem działań, które należy podjąć w drodze konsultacji społecznych” wykonanego przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej Oddział w Krakowie

(wykresy opracowane przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej Oddział w Krakowie)

Ilość rozestanych ankiet i główni adresaci

Łącznie RZGW w Gliwicach rozesłał lub w różny sposób przekazał do adresatów 3840 ankiet, z czego 1922 ankiety w regionie wodnym Małej Wisły, a 1918 w regionie wodnym Górnej Odry. Jednak ostatecznie rozprawdzono więcej ankiet, gdyż były one powielane (nieznana jest ilość skopiowanych egzemplarzy).

RZGW w Gliwicach podjął wszelkie starania, by zachować jednakową strukturę adresatów ankiet w RW Małej Wisły i RW Górnej Odry - stąd podany poniżej podział na różne grupy użytkowników podano łącznie dla obu regionów wodnych.

Łącznie na terenie RZGW w Gliwicach pozostało do poszczególnych grup użytkowników:

- **administracja samorządowa:** gminna (1100 ankiet), powiatowa (530 ankiet) i wojewódzka (340 ankiet). Łącznie do administracji samorządowej rozesłano 1970 ankiet.

- **administracja rządowa:** urzędy wojewódzkie 90, lasy państwowe 265, instytucje takie, jak: Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska, Państwowy Instytut Geologiczny, Ośrodki Doradztwa Rolniczego 160 ankiet. Łącznie do administracji rządowej rozesłano 515 ankiet
- **użytkownicy:** produkcja (przemysł) 225, rolnictwo, hodowla, gospodarstwa rybackie, Izby Rolnicze 90, usługi komunalne 190, inne usługi i handel (turystyka, rekreacja, stowarzyszenia) 215. Łącznie do użytkowników rozesłano 720 ankiet.
- NGO (ORGANIZACJE POZARZĄDOWE) ekologiczne 115
- **inni** - poprzez członków rad gospodarki wodnej regionów wodnych i komisji ds. udziału społeczeństwa, na spotkaniach i konferencjach, do instytucji użyteczności publicznej 420, członkowie Stałej Komisji ds. Udziału Społeczeństwa 50, członkowie Rad Gospodarki Wodnej Regionu Wodnego 50. Łącznie do innych adresatów rozesłano 520 ankiet.

Ilość ankiet rozesłanych do poszczególnych adresatów przez RZGW w Gliwicach

RZGW	Administracja samorządowa	Administracja rządowa	Użytkownicy	NGO ekologiczne	inni	suma
Dorzecze Odry	985	257	359	57	260	1918
Dorzecze Wisły	985	258	361	58	260	1922
Łącznie	1970	515	720	115	520	3840

Struktura adresatów ankiet rozesłanych przez RZGW w Gliwicach:

- Administracja rządowa 13%,
- Użytkownicy 19%
- NGO ekologiczne 3%
- Administracja samorządowa 51%
- inni 14%

Sposób dystrybucji

RZGW w Gliwicach rozsyłałankiety głównie za pomocą poczty. W poniższej tabeli podano szczegółowy sposób dystrybucji ankiet (ilość ankiet wykazana w tym zestawieniu różni się od wykazanej w zestawieniu powyżej z uwagi na trudności w oszacowaniu rzeczywistej ilości ankiet - jak wspomniano powyżej ankiety były kserowane i nie znana jest dokładna ilość rozesłana do użytkowników).

Wykorzystanie różnych metod dystrybucji

Poczta	RGWRW Komisje	Spotkania konsultacyjne	Pośrednicy	Inne (wyłożenie)	Suma
3615	50	145	152	0	3962

Zwrot rozesłanych ankiet

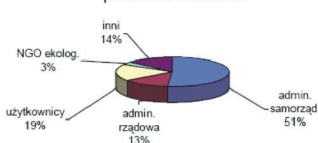
Na sumę zwrotu ankiet z terenów RW Małej Wisły, Czadeczek i Górnej Odry składają się zwroty wypełnionych ankiet otrzymanych pocztą /i w inny sposób/ przez RZGW w Gliwicach oraz oszacowania ilości ankiet nadesłanych z terenu RZGW w Gliwicach do Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie. RZGW w Gliwicach otrzymał zwrot 308 ankiet - na 3962 rozprawdzonych.

(W TYM: 289 ankiet zwrócono do RZGW, 19 pocztą do KZGW), co stanowi 7,8% ankiet rozesłanych. Poniżej podano szczegółowe zestawienie ilości zwrotów.

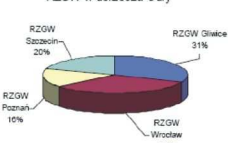
Stopień zwrotu ankiet w zależności od sposobu dystrybucji:

Poczta	RGWR, Komisje	Spotkania konsultacyjne	Pośrednicy	Inne (wyłożenie)	Suma
wysłane	3615	50	145	152	3962
Zwrot	128+19	35	52	74	308
Procent zwrotu	4,1	70	35,9	48,7	7,8

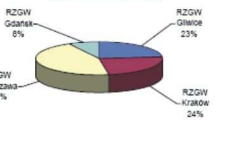
Struktura adresatów ankiet rozesłanych przez RZGW w Gliwicach

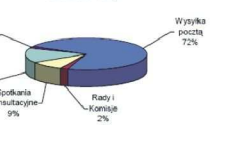
Ilość ankiet rozpowszechnionych przez RZGW w dorzeczu Odry

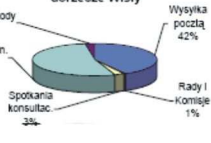
Ilość ankiet rozpowszechnionych przez RZGW w dorzeczu Wisły

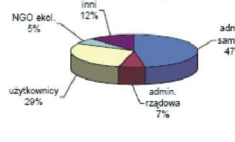
Sposób dystrybucji ankiet dorzecze Odry

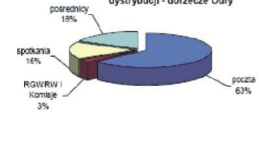
Sposób dystrybucji ankiet dorzecze Wisły

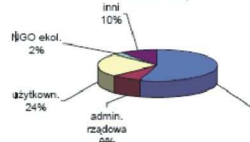
Dystrybucja ankiet do grup użytkowników - dorzecze Odry

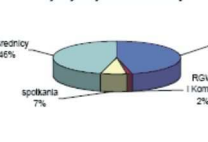
Zwrot ankiet dla różnych sposobów dystrybucji - dorzecze Odry

Dystrybucja ankiet do grup użytkowników - dorzecze Wisły

Zwrot ankiet dla różnych sposobów dystrybucji dorzecze Wisły

2. Efekty konsultacji „Harmonogramu...” z Radami Gospodarki Wodnej Regionów Wodnych Małej Wisły i Górnej Odry oraz z Komisjami ds. US przy tychże Radach

Wstępna konsultacja dokumentu dot. harmonogramu i programu prac związanych z tworzeniem planu gospodarowania wodami w dorzeczu miała miejsce na posiedzeniu Rad Gospodarki Wodnej Regionów Wodnych Małej Wisły i Górnej Odry w dniu 14 grudnia 2006r.

Posiedzenie Komisji ds. Udziału Społeczeństwa przy Radach Gospodarki Wodnej Regionów Wodnych Małej Wisły i Górnej Odry.

Posiedzenie Rad Gospodarki Wodnej Regionów Małej Wisły i Górnej Odry

Informacje dot.: „harmonogramu i programu prac związanych z tworzeniem planu gospodarowania wodami w dorzeczu” zostały przekazane przez pracowników RZGW w Gliwicach.

Przedstawiono wykaz zadań i działań dla procesu planowania gospodarowania wodami z wymogami RDW w Polsce w latach 2006-2010:

Pierwsze spotkanie Rad GWRW MW i GO kadencji 2007-2011 w dniu 17 X 2007 r. w Zakładzie Doświadczalnym Gospodarki Stawowej Polskiej Akademii Nauk w Gołyszach z udziałem Pana Mariusza Gajdy Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie.

- Działania przygotowawcze;
- Harmonogram i program prac związanych z tworzeniem planów gospodarowania wodami;
- Programy monitoringu - przewidziane zarówno na obszarze regionalnym jak również krajowym.

Poinformowano, iż trwa wyznaczanie silnie zmienionych i sztucznych części wód. Prace te mają bardzo ważne znaczenie, ponieważ na podstawie przekazanych danych Komisja Europejska będzie dokonywała dalszej analizy zagadnienia.

Zaprezentowano „Harmonogram Procesu Udziału Społeczeństwa - zestawienie działań, które należy przeprowadzić w drodze konsultacji”. Wspomniano, iż został opracowany krajowy dokument pt. „Program udziału społeczeństwa we wdrażaniu Ramowej Dyrektywy Wodnej w odniesieniu do obszarów regionów

wodnych Małej Wisły, Czadeczek i Górnej Odry na rok 2006” (z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007-2009), na potrzeby odpowiedniego zaplanowania procesu konsultacji społecznych, który zawiera informacje na temat organizacji procesu udziału społeczeństwa na poziomie regionów wodnych a także harmonogramu wraz z procedurą przeprowadzenia procesu oraz analizą kosztową procesu udziału społeczeństwa. Szczególną uwagę zwrócono na fakt, iż art. 14 RDW wprowadził obowiązek informowania i angażowania społeczeństwa w proces wdrażania jej postanowień. Istotnym elementem na szczeblu krajowym będzie zaangażowanie Krajowej Rady Gospodarki Wodnej w proces konsultacji społecznych oraz coroczne spotkania KFW.

Prowadzący wspólne obrady Przewodniczący Rady Gospodarki Wodnej Regionu Wodnego Małej Wisły Pan Ryszard Jakubowski otworzył dyskusję na temat omówionych zagadnień. Zwrócił również uwagę, że przedmiotowy temat był omawiany na posiedzeniu Stałych Komisji ds. US na posiedzeniu w dniu 28 listopada 2006r. i został zaakceptowany.

Podjęto uchwały w sprawie: propozycji zmian do dokumentu dot.: harmonogramu i programu prac związanych z tworzeniem planu gospodarowania wodami w dorzeczu wniesionych przez stałą Komisję ds. Udziału Społeczeństwa przy Radzie Gospodarki Wodnej Regionu Wodnego Małej Wisły/Górnej Odry - propozycje Komisji zaopiniowano pozytywnie /w sposób jawny/. Rady GWRW MW/GO postanowiły przyjąć Uchwałę UWZGLĘDNIAJĄCĄ uwagi Komisji ds. US do dokumentu dot. harmonogramu i programu prac związanych z tworzeniem planu gospodarowania wodami w dorzeczu i zaakceptować dokument w tak zmienionym brzmieniu.

3. Spotkania z grupami społecznymi - w ramach bezpośredniego przekazywania informacji i konsultacji ustnych („SPOTKANIA terenowe”)

W ramach akcji popularyzowania zagadnień gospodarki wodnej i konsultacji społecznych wśród szerokiego społeczeństwa (z uwzględnieniem specyfiki poszczególnych grup docelowych - grup społecznych, środowisk zawodowych, społeczności lokalnych) przeprowadzono spotkania informacyjno-konsultacyjne z rolnikami, przedstawicielami administracji samorządowej oraz spotkanie edukacyjne z dziećmi ze szkoły podstawowej.

Wyniki /efekty/ wszystkich działań w ramach US /w tym „spotkań terenowych”/ z pewnością przełożą się na całość procesu konsultacji społecznych podejście społeczeństwa do zawartości planów gospodarowania wodami w Regionach Wodnych Małej Wisły, Czadeczek i Górnej Odry, świadomość ekologiczną i wzrost poczucia współodpowiedzialności za stan wód oraz środowisko naturalne w ogólności; INFORMACJE PRZEKAZANE PODCZAS SPOTKAŃ PRZYKOTUJĄ SPOŁECZEŃSTWO DO ŚWIADOMEGO UCZESTNICTWA W TWORZENIU I MODYFIKOWANIU PLANÓW /aktualizacje dokumentu w cyklu 6-letnim/ należy oczekiwać, iż nastąpi optymalizacja czynników i elementów procesu planowania w gospodarce wodnej. Spotkania tego typu umożliwiają bezpośrednie zadawanie pytań pracownikom RZGW Gliwice oraz są pozytywnym przykładem „wyjścia do społeczeństwa” z zagadnieniami dot. gospodarki wodnej.

Cykl spotkań z poszczególnymi grupami docelowymi /spotkania informacyjne, konsultacyjne/ stanowił zagwarantowanie szerokiemu społeczeństwu i społeczeństwu zorganizowanemu rzeczywistej (realnej) możliwości wniesienia własnego wkładu w proces opracowania planów gospodarowania wodami w RW Małej Wisły, Czadeczek i Górnej Odry. Po wykładach/prezentacjach uczestnicy mieli możliwość wypełnienia ankiet dot. „Harmonogramu i programu prac...”.

Spotkanie z dziećmi i ich Wychowawcą - ze Szkoły Podstawowej im. Gustawa Morcinka w Toszku - miało charakter edukacyjny - zarówno zakres przekazywanych informacji jak i ich formę oraz sam sposób prowadzenia spotkania dostosowano do wieku odbiorców /konsultacja z pedagogiem/.

Materiały edukacyjne przygotowane na spotkanie z dziećmi:

WARTO ZAPAMIĘTAĆ...

Woda jest podstawowym składnikiem naszego organizmu.
Taki człowiek jak i wszystkie inne rodzaje życia potrzebują jej w wodzie. Faktem jest, że człowiek, nie tylko wypijał z wody, ale w około 20 jest z niej zbudowany.

Od wody jesteśmy całkowicie uzależnieni, nie ma dla niej żadnego substytutu.

Jest najbardziej znanym składnikiem, który jest niezbędny do przetrwania człowieka. Jest niezbędny do życia wszystkich organizmów żywych.

Woda ma niezmienny skład chemiczny, jej jakość ma wpływ na jej jakość.

Około 1% wody znajdującej się na Ziemi pozostaje w obiegu w przyrodzie. Proces ten nazywamy obiegiem w przyrodzie. Proces ten obejmuje tak mały, ponieważ parowanie przysięga powoli (Woda bardzo szybko parowania).

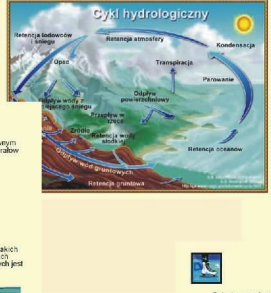
Część wody pochodzi z opadów atmosferycznych oraz z topnienia śniegów i lodowców spływających z gór do strumieni, rzek, jezior, mórz i oceanów. Reszta wody napowietrza w wodzie, a potem krąży w postaci wody podziemnej pobieranej przez korzenie roślin i zwierząt.

Wody powierzchniowe są bardziej narażone na zanieczyszczenie niż wody podziemne, gdyż przez działalność prowadzą przez człowieka (przemysł i rolnictwo).

Woda na Ziemi pochodzi z magmy, w której składzie jest głównie wodny tlenek wodoru. Woda jest składnikiem mineralnym skał magmowych i niektórych skał metamorficznych. Woda w skałach magmowych występuje w postaci wody w szczelinach i porach. W skałach metamorficznych jest jej znacznie mniej niż 1%.

Woda słodka, niezbędna dla człowieka i większości organizmów lądowych stanowi zaledwie 2,5% objętości hydrosfery, obliczonej na około 1,4 mld km³. Większość (około 80%) wody słodkiej jest uwieczniona w lodowcach lub pod powierzchnią Ziemi, jako wody podziemne. Najłatwiej dostępnym źródłem wody słodkiej są rzeki i jeziora.

Woda słodka, niezbędna dla człowieka i większości organizmów lądowych stanowi zaledwie 2,5% objętości hydrosfery, obliczonej na około 1,4 mld km³. Większość (około 80%) wody słodkiej jest uwieczniona w lodowcach lub pod powierzchnią Ziemi, jako wody podziemne. Najłatwiej dostępnym źródłem wody słodkiej są rzeki i jeziora.

Woda oznacza życie. Tam, gdzie jej nie ma, nie ma życia - stanowi ona najważniejszą substancję

LÓD wronna

Gdy wzięliśmy wodę to powstaje jednolita struktura krystaliczna lodu. Gdy w chmurach śniegowych następuje sublimacja pary wodnej, to kryształki mają dużo możliwości wzrostu i tworzenia się. Kryształki te są bardzo lekkie i unoszą się w powietrzu. Te cząstki w środku słońca powodują, że gęstość lodu jest mniejsza od gęstości wody i nie plyną po wodzie. Jest to odmienne zachowanie od większości substancji. Prawie wszystkie ciała, krząc się, zmniejszają swoją objętość, więc powstaje z nich ciała stałe mają większą gęstość i wędrują na dno.

Każda cząsteczka wody składa się z jednego atomu tlenu i dwóch atomów wodoru.

Wysokość opadów zależy od ilości pary wodnej w powietrzu. Znacząco opadawę odparowują powrotem do atmosfery, część spryną po powierzchni Ziemi do rzek, a następnie do mórz i oceanów, część wsiąka w podłoże i drogą okrężną kieruje się ku morzom.

Jedynie oddawanie wody przez magmy dokonuje się jednokierunkowo — zawsze przez oddawanie ciepła.

Woda ogrzewana przez słońce paruje z oceanów, jezior, rzek i powierzchni Ziemi. Para wznosi się do atmosfery, gdzie ochładza się i kładzie się w postaci opadów atmosferycznych. Woda, tworząc drobne krople wody i kryształki lodu, z miejsca powstaje chmury.

Zawarta w chmurach woda wraca na Ziemię w formie deszczu, gradu i śniegu. Woda, spadając na powierzchnię Ziemi, może wsiąkać do podłoża i tworzyć wody podziemne. Tylko jedna dziesiąta część opadów atmosferycznych dostaje się na ląd, do potoków, rzek, jezior i jezior. Pozostała część powraca do morza, po czym ponownie paruje w atmosferę.

Woda na Ziemi występuje w postaci ciekłej w oceanach i jeziorach, w postaci stałej w lodowcach i lodach, w postaci gazowej w atmosferze i w postaci lodu w lodowcach i lodach. Inne postaci wody na Ziemi jest para wodna. W jej postaci jest to woda, którą widzimy. Para wodna powstaje w wyniku zmienności rozkładu przestrzennego. Ma fundamentalne znaczenie dla gospodarki wodnej w atmosferze całego globu.

Woda występuje na Ziemi również w postaci stałej. Są to lody lodowców kontynentalnych, stałe bądź okresowe lody na powierzchniach terenów wodnych, lody taw, lodowców podziemnych, a także kryształki lodu w chmurach.

Całkowita ilość wody na Ziemi pozostaje niezmienna. Ta sama woda istniała, istnieje i będzie istnieć zawsze. Woda występuje na Ziemi w trzech stanach skupienia - ciekłym, stałym i gazowym, przede wszystkim jednak w stanie ciekłym.

Woda słodka, niezbędna dla człowieka i większości organizmów lądowych stanowi zaledwie 2,5% objętości hydrosfery, obliczonej na około 1,4 mld km³. Większość (około 80%) wody słodkiej jest uwieczniona w lodowcach lub pod powierzchnią Ziemi, jako wody podziemne. Najłatwiej dostępnym źródłem wody słodkiej są rzeki i jeziora.

stanowi aż 6,6% masy całej Ziemi i jednym z najbardziej rozpowszechnionych związków chemicznych. Zajmuje ona dwie trzecie powierzchni Ziemi. Wypływa ona w trzech stanach skupienia i może to stany zmieniać w zależności od warunków.

Źródła wody na Ziemi:

- w oceanach - 97,24%
- w lodowcach, górach lodowych i wierzchołkach zmarzniętych - 2,14%
- w jeziorach - 0,062%
- w jeziorach - 0,0062%
- w postaci pary wodnej 0,0009%
- w rzekach 0,0001%

Woda na Ziemi występuje w postaci ciekłej w oceanach i jeziorach, w postaci stałej w lodowcach i lodach, w postaci gazowej w atmosferze i w postaci lodu w lodowcach i lodach. Inne postaci wody na Ziemi jest para wodna. W jej postaci jest to woda, którą widzimy. Para wodna powstaje w wyniku zmienności rozkładu przestrzennego. Ma fundamentalne znaczenie dla gospodarki wodnej w atmosferze całego globu.

Woda występuje na Ziemi również w postaci stałej. Są to lody lodowców kontynentalnych, stałe bądź okresowe lody na powierzchniach terenów wodnych, lody taw, lodowców podziemnych, a także kryształki lodu w chmurach.

Przy spadku temperatury możliwe wchłanianie pary wodnej, pewną kondensacją (skropleniu) i tworzy chmury powstają chmury lub mgły, łączą same odparowując w opadach produkty kondensacji pary wodnej, która powraca na Ziemię w formie opadów atmosferycznych.

Obieg wody został zakłócony przez człowieka. Wycinanie lasów, monokultura rolnicza, nieaktywne i niedłmne zabiegi rolnicze, urbanizacja, eksploatacja surowców i zanieczyszczenie powietrza powoduje zwiększenie skłonu powierzchniowego. Następnie odbicie wody gruntowej, co zmniejsza zasoby w podziemnych.

Wskutek nieustannego parowania ze swobodnych powierzchni wód z terenów podmokłych, powierzchni pokryw glebowej oraz szaty roślinnej Ziemi, w atmosferze ziemskiej znajduje się zawsze para wodna.

Obieg wody został zakłócony przez człowieka. Wycinanie lasów, monokultura rolnicza, nieaktywne i niedłmne zabiegi rolnicze, urbanizacja, eksploatacja surowców i zanieczyszczenie powietrza powoduje zwiększenie skłonu powierzchniowego. Następnie odbicie wody gruntowej, co zmniejsza zasoby w podziemnych.

Podczas spotkań z grupami docelowymi zebrano sygnały, iż - zdaniem uczestników - celowym byłoby na dalszych etapach prac organizować także spotkania warsztatowe, które mogły być znakomitym dopełnieniem dla sesji informacyjnych i konsultacyjnych. Zgłaszane były uwagi do treści i formy przygotowanych materiałów informacyjnych (folder, ankieta).

Zagadnienia US były prezentowane także na posiedzeniu Związku Gmin i Powiatów Śląskich w dniu 7 grudnia 2006r. **GOSPODARZOM, DZIĘKUJEMY ZA ZAPROSZENIE I UMOŻLIWIENIE PRZEKAZANIA INFORMACJI DOTYCZĄCYCH KONSULTACJI SPOŁECZNYCH.**

Główny organizator: **Pani mgr Regina Buchta**

PROZYMOKOWANIE

Między innymi Pani nieodpowiedzialnie przyjęła zaproszenie i udział w przygotowaniu spotkań edukacyjnych dla dzieci, kształcą i aktualizacji ich wiedzy, przygotowała w ramach przygotowania materiały i materiały edukacyjne, udzieliła pomocy i informacji o możliwościach, udzieliła pomocy i informacji o możliwościach, udzieliła pomocy i informacji o możliwościach.

Nazwano w ten sposób jest spotkanie edukacyjne i powołano doń w celu edukacji i aktualizacji ich wiedzy, przygotowała w ramach przygotowania materiały i materiały edukacyjne, udzieliła pomocy i informacji o możliwościach, udzieliła pomocy i informacji o możliwościach.

Mając nadzieję na kontynuowanie naszej współpracy w pracy Państwa ekologicznej - życząc dalszych sukcesów w pracy Państwa

Regina Buchta

Warto zwrócić uwagę na fakt, iż realizacja działań informacyjnych i edukacyjnych na większą skalę /zastosowanie szerokiego przekazu informacji za pomocą mediów/ pozwoliłaby na rozpropagowanie idei konsultacji społecznych w szerokich kręgach społecznych, zaktywizowanie wszystkich grup społecznych, a także na dotarcie z przystępną i rzeczową informacją nawet do laików.

SPOTKANIE Z ROLNIKAMI 22 V. 2007r.; RUDNO:

SPOTKANIE Z KLASĄ I,„c” ze SZKOŁY PODSTAWOWEJ im. Gustawa Morcinka w Toszku oraz wychowawcą dzieci Panią mgr Reginę Buchta 1 VI. 2007r. Ciochowice:

SPOTKANIE Z ADMINISTRACJĄ SAMORZĄDOWĄ 19 VI. 2007r. OLKUSZ; Starostwo Powiatowe:

4. Plany oraz efekty /spodziewane i faktyczne/ forum dyskusyjnego założonego na stronie internetowej RZGW Gliwice www.rzgw.gliwice.pl

W „Programie udziału społeczeństwa w sporządzaniu planów gospodarowania wodami dla Regionów Wodnych Małej Wisły, Czadeczki i Górnej Odry na rok 2007” (z perspektywą na lata 2008-2009) czytamy, iż: Internet powinien być wykorzystywany jako podstawowe źródło informacji oraz narzędzie komunikacji dla partnerów procesu udziału społeczeństwa. Na www.rzgw.gliwice.pl utworzone zostało interaktywne forum dyskusyjne, które pozwala na wymianę informacji, wnoszenie uwag i składanie wniosków oraz daje możliwość konsultowania poszczególnych dokumentów w procesie sporządzania planów gospodarowania wodami dla Regionów Wodnych Małej Wisły, Czadeczki i Górnej Odry.

Forum dyskusyjne na stronie internetowej RZGW Gliwice charakteryzuje się:

- możliwością rejestracji wraz z aktywacją konta użytkownika, pozwalającą na weryfikację podanego adresu e-mail,
- możliwością stosowania sygnatur (podpisów) emblematów,
 - możliwością głosowania za pośrednictwem ankiet,
 - podziałem na tematy, wątki i informacje,
- możliwością załączenia zdjęć, rysunków, wykresów, etc.,
- możliwością załączenia **zdjęć, obrazków identyfikujących rozmówców,**
 - jest wyposażone w wyszukiwarkę.

Interaktywne forum pozwala szerokiemu społeczeństwu wnosić uwagi do dokumentów obligatoryjnie poddawanych konsultacjom /w wyznaczonych terminach/. **Komórka właściwa ds. realizacji zadań związanych z udziałem społeczeństwa odpowiedzialna za monitorowanie forum, zestawi wszystkie opinie i uwagi do przedmiotowych dokumentów oraz nadzorować będzie niezwłoczne udzielanie odpowiedzi przez pracowników merytorycznych właściwych działów, wskazanych przez Dyrektora RZGW Gliwice.**

Powyższe założenia okazały się być teoretycznymi, ponieważ dyskusja na przedmiotowym forum była znikoma. **TAK WIĘC POMIMO STWORZENIA SPOŁECZEŃSTWU MOŻLIWOŚCI WYPOWIEDZENIA SIĘ W TEJ FORMIE - Z RÓŻNYCH PRZYCZYN - NIE CIESZYŁA SIĘ ONA POPULARNOŚCIĄ.** Odzew ze strony społeczeństwa /internautów/ nie spełnił nawet minimalnych oczekiwań. Można jedynie wyrazić nadzieję, że na dalszych etapach tworzenia planów gospodarowania wodami ta forma komunikowania /konsultacji/ „przyjmie się” i -być może - upowszechni.

5. Informowanie szerokiego społeczeństwa o planach i realizacji procesu udziału społeczeństwa /OGŁOSZENIE oraz informacje na stronie internetowej RZGW Gliwice i dyżury telefoniczne pracowników/

Liczne telefony odbierane podczas dyżurów informacyjnych dowodzą popularności tej tradycyjnej metody komunikacji (znacznie większej niż było to w przypadku wspomnianego powyżej forum internetowego). Najczęściej petenci byli zorientowani w zawartości informacji zawartej na stronie internetowej i prosili jedynie o dodatkowe wyjaśnienia w sprawach formalnych lub **PROSILI O DOSŁANIE WIĘKSZEJ ILOŚCI FORMULARZY ANKIET** lub dziękowali (!) za włączenie ich instytucji/organizacji w proces konsultacji/.

Generalnie opinia na temat informacji dot. **KONSULTACJI SPOŁECZNYCH** zamieszczanych na stronie internetowej RZGW Gliwice była bardzo pozytywna - uznano je za wyczerpujące, przystępne a jednocześnie fachowe oraz zawsze aktualne.

Rys. Sara Kuczowska

Nawet osoby deklarujące średnie zaawansowanie w obsłudze komputera i korzystania z Internetu nie miały problemów z wyszukaniem interesujących je materiałów. W sytuacjach pojawiających się sporadycznie problemów zainteresowanym pomocą służyli niezwłocznie pracownicy działu zajmującego się konsultacjami społecznymi i działu informatycznego RZGW Gliwice.

OGŁOSZENIE informujące o harmonogramie i programie prac dołączono do pism kierowanych do grup docelowych w ramach pierwszej tury konsultacji, a także przekazano członkom Rad i Komisji oraz wywieszono na tablicy ogłoszeń w siedzibie RZGW Gliwice.

Rys. Dawid Bieniek

Rys. Angela Żołnowska

6. Pierwsze spotkanie Krajowego Forum Wodnego

3 kwietnia 2007r. WARSZAWA

DELEGACI Rad GWRW MW i GO
oraz Komisji ds. Udziału Społeczeństwa (US)

Rys. Julia Słotwińska

Krajowe Forum Wodne, ma stać się płaszczyzną wymiany poglądów między decydentami, przedstawicielami różnych grup zawodowych i organizacji społecznych, mających wpływ na planowanie w gospodarce wodnej.

Każda z Rad Gospodarki Wodnej Regionów Wodnych będących w administracji RZGW Gliwice wybrała delegata na Krajowe Forum Wodne. Z Rady GWRW MW na delegata wybrano **Pana Józefa Ochela**, a z Rady GWRW GO wybrano **Pana Stanisława Staniszewskiego**. Obie kandydatury przyjęto jednogłośnie.

Rys. Bartłomiej Rotkegel

Rady zatwierdziły uchwały Komisji dotyczące wyboru: **Pana Ryszarda Jakubowskiego** na delegata Stałej Komisji ds. Udziału Społeczeństwa przy Radzie Gospodarki Wodnej Regionu Wodnego Małej Wisły oraz **Pani Grażyny Skałuba-Ossolińskiej** jako delegatki Stałej

Rys. Rafał Rzepka

Komisji ds. Udziału Społeczeństwa przy Radzie Gospodarki Wodnej Regionu Wodnego Górnej Odry, Delegaci reprezentowali Rady i Komisje podczas obrad I Krajowego Forum Wodnego biorąc aktywny udział w dyskusji.

Rys. Karolina Rotkegel

Szczegółowe informacje dokumentujące przebieg spotkania znajdziecie Państwo na stronie internetowej Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej: www.kzgw.gov.pl

Drugie spotkanie Krajowego Forum Wodnego zaplanowano na kwiecień 2008r.

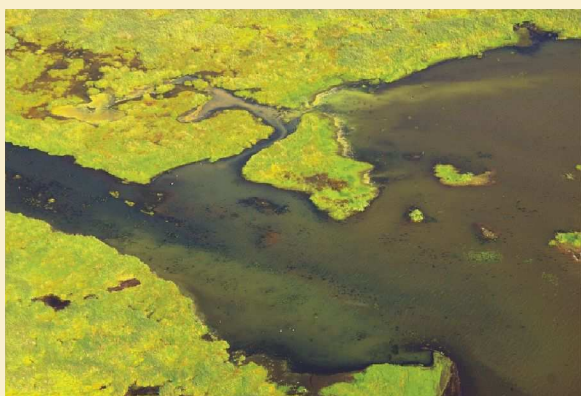

Foto: Marek Grucka

Foto: Marek Grucka

Foto: Andrzej Siudy

Szanowni Państwo,

Wszyscy możemy - i powinniśmy - zaangażować się w proces tworzenia planów gospodarowania wodami, ponieważ aktywnie w nim uczestnicząc wpłyniemy na kształt i perspektywy gospodarki wodnej w Polsce.

Wszyscy mamy konkretny, realny wpływ na to, jakie Dziedzictwo prześlemy naszym dzieciom.

ROZMAWIAJMY O WODZIE...

Troska o wodę (jej właściwą ilość i jakość) jest naszym zaszczytnym obowiązkiem - także jako obywateli Europy i mieszkańców PLANETY ZIEMIA.

Rys. Victoria Paluch

